

Zamecki, Stefan

Powstanie Sekcji Historii Chemii Polskiego Towarzystwa Chemicznego

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 24/r1, 208-209

1979

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Członkami Komitetu są: prof. Józef Babicz, prof. Henryk Barycz, doc. Barbara Bieńkowska, prof. Józef Broda, doc. Stanisław Brzozowski, prof. Paweł Czar-toryski, doc. Anna Czekajewska-Jędrusik, doc. Julian Dudek, doc. Małgorzata Frankowska-Terlecka, prof. Jerzy Gomoliszewski, prof. Karol Górski, prof. An-drzej F. Grabski, prof. Leszek Hajdukiewicz, prof. Henryk Hermanowski, doc. Krzysztof Jakubowski, mgr Jerzy Jasiuk, prof. Bolesław Kaspróicz, prof. Zyg-munt Kolankowski, prof. Władysław Kunicki-Goldfinger, dr Barbara Kuźnicka, prof. Bogusław Leśnodorski, prof. Edward Lipiński, prof. Władysław Krzyżanow-ski, doc. Witold Marciszewski, prof. Kazimierz Maślankiewicz, doc. Stanisław Mauersberg, doc. Roman Mierzecki, dr Henryk Nowacki, prof. Michał Odlaniecki-Poczobutt, prof. Eugeniusz Olszewski, prof. Adam Paszewski, prof. Jan Pazdur, prof. Jerzy Piaskowski, prof. Tadeusz Piech, prof. Irena Pietrzak-Pawłowska, dr Waldemar Rolbiecki, prof. Andrzej Ropelewski, prof. Wacław Różański, prof. Pa-weł Rybicki, prof. Eugeniusz Rybka, dr Zofia Skubała-Tokarska, prof. Tadeusz Stępniewski, prof. Jan Such, prof. Stanisław Szpilczyński, dr Eugeniusz Toma-szewski, prof. Waldemar Voisé, prof. Alfred T. Wiślicki, doc. Zbigniew Wójcik, prof. Andrzej Wróblewski, dr Adam Wysocki, prof. Stefan Ziemia, prof. Antoni Zabko-Potopowicz.

Na swym pierwszym posiedzeniu Prezydium Komitetu Historii Nauki i Tech-niki PAN powierzyło: stanowisko przewodniczącego Komisji ds. Nauczania His-torii Nauki i Techniki — doc. I. Stasiewicz-Jasiukowej; przewodniczącego Kom-ijsji Historii Techniki — doc. T. Nowakowi, a stanowisko przewodniczącego Komisji Historii Prasy Technicznej — prof. Janowi Pazdurowi.

Prezydium uznało potrzebę kontynuacji obcojęzycznej serii wydawnictw Ko-mitetu. W jej ramach będą wydawane monografie z zakresu historii nauki i tech-niki, które mogą zainteresować zagraniczne środowiska naukowe.

Prezydium KHNiT podkreśliło, że umieszczenie pozycji w serii obcojęzycznej (po uzyskaniu recenzji wydawniczych) powinno być aprobowane przez posiedzenie plenarne Komitetu.

Bohdan Jaczewski
(Warszawa)

Z KRAJU

POWSTANIE SEKCJI HISTORII CHEMII POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHEMICZNEGO

10 XI 1977 r., na posiedzeniu Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Che-micznego, utworzona została Sekcja Historii Chemii. Zarząd jednogłośnie powołał prof. Zdzisława Wojtaszka (Kraków) na przewodniczącego nowo powstałej sekcji. Z kolei prof. Z. Wojtaszek przedstawił plan jej działalności obejmujący nastę-pujące kierunki: „1) gromadzenie materiałów pisanych lub przekazów ustnych w celu opracowania biografii, historii instytucji, historii osiągnięć technologicz-nych lub zobrazowania wydarzeń; 2) przygotowanie prac uogólniających, przed-stawiających historię myśli chemicznej, rozwój pojęć chemicznych itp.; 3) przygo-towywanie referatów i artykułów popularnych i rocznicowych [...]. Sekcja będzie prowadzić działalność: a) konferencyjno-odczytową, b) archiwalno-biblioteczną, c) wydawniczą”¹.

¹ Cytat z „Deklaracji przystąpienia do Sekcji Historii Chemii PTCh”.

Ukonstytuował się zarząd sekcji, do którego weszli obok prof. Zdzisława Wojtaszka: doc. Roman Mierzecki, dr Andrzej Lewenstam i dr Stefan Zamecki (wszyscy z Warszawy). Na początku stycznia 1978 r. Sekcja Historii Chemii liczyła przeszło 50 członków.

Stefan Zamecki
(Warszawa)

APEL W SPRAWIE MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH DO DZIEJÓW CHEMII

Od 1967 r. przy Polskim Towarzystwie Chemicznym istnieje Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie, mieszczące się w Warszawie przy ulicy Freta 16 — w domu urodzenia M. Skłodowskiej. Muzeum gromadzi i udostępnia materiały ukazujące życie oraz działalność (naukową i społeczną) uczoney.

Decyzja o powierzeniu muzeum Polskiemu Towarzystwu Chemicznemu nawiązywała do tradycji, zgodnie z którą polscy chemicy — aktywnie zajmujący się tą dziedziną wiedzy — oddawali się także studiom jej historii. Świadczą o tym wartościowe prace Jana Bieleckiego, Mieczysława Centerszwera, Wiktora Lampe czy Jana Zawidzkiego. Także i obecnie zainteresowanie dziejami chemii jest duże. Daje się jednak odczuć brak wyspecjalizowanej instytucji, która mogłaby zabezpieczać i przechowywać materiały ilustrujące rozwój polskiej chemii. Dokumenty, znajdujące się w bibliotekach instytutów i zakładów naukowych oraz w posiadaniu osób prywatnych, są rozproszone i najczęściej niezewidencjonowane; aparatura naukowa o wartości historycznej — taką miewają już przyrządy z okresu międzywojennego — nierzadko bywa likwidowana lub niepotrzebnie zalega magazyny. Typowym przykładem może być sprawa pamiątek po wybitnym chemiku polskim i organizatorze życia naukowego — Józefie Jerzym Boguskim. Poszukując materiałów źródłowych do pracy, omawiającej życie i działalność Boguskiego, autorzy opracowania trafili na bogatą kolekcję jego listów w leningradzkim Muzeum i Archiwum D.I. Mendelejewa, nie mogli natomiast odnaleźć żadnych materiałów w zbiorach polskich.

Zarząd Polskiego Towarzystwa Chemicznego, mając na uwadze korzyści płynące z badania historii nauki, powołał do życia Sekcję Historii Chemii oraz zdecydował o rozszerzeniu dotychczasowego profilu Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie i stopniowym przekształceniu go w muzeum historii chemii — przyszłą bazę źródłową, służącą studiom z tej dziedziny wiedzy.

Jednak ze względu na nieodwracalne zniszczenia i rozproszenie zbiorów spowodowane wojną realizacja tego zamierzenia nie jest zadaniem łatwym. Sekcja Historii Chemii — korzystając z uprzejmości „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” zwraca się z prośbą do osób i instytucji, będących w posiadaniu przedmiotów o znaczeniu historycznym, fotografii i dokumentów ilustrujących rozwój polskiej chemii oraz do osób, które zechciałyby przekazać interesujące nas wiadomości i informacje (np. o przebiegu tajnego nauczania chemii podczas okupacji), o skomunikowanie się z Muzeum, bądź z Sekcją Historii Chemii PTCh. Licząc, że apel nasz spotka się z szerokim oddźwiękiem, podajemy adres (00-227 Warszawa, ul. Freta 16) i telefon (31-80-92) naszego Muzeum.

Roman Mierzecki, Zdzisław Wojtaszek
(Warszawa—Kraków)